

Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 34/2020: CRISTINA CARUANA (KI. 145582M) V. DANIEL AZZOPARDI (KI 347682M)
(AMMONT DOVUT – KAPITOLU GĦAS-SUBIZZJONI)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

9 ta' Novembru 2020

IL-QORTI,

wara li kkunsidrat ir-rikors ta' Cristina Caruana ("ir-rikorrenti") ipprezentat fis-27 ta' Frar 2020,

wara li rat l-Ordni ta' din il-Qorti tat-2 ta' ta' Marzu 2020 li permezz tagħha *inter alia* l-Qorti tat lil Daniel Azzopardi ("l-intimat") għoxrin (20) ġurnata ċans min-notifika sabiex jipprezenta risposta,

wara li rat li l-intimat gie notifikat bir-rikors u bl-atti relattivi fid-9 ta' Marzu 2020¹,

wara li rat illi l-intimat baqa' ma' daħħal l-ebda risposta u naqas milli jidher għas-seduti sussegwenti,

wara li rat l-kapitolu għas-subizzjoni tal-intimat ipprezentat mir-rikorrenti fis-seduta tas-26 ta' Ottubru 2020,

wara li rat illi l-intimat għal darb' oħra naqas milli jidher fis-seduta tad-9 ta' Novembru 2020,

wara li rat id-dokumenti kollha esebiti fil-kawża,

qed tagħti din is-

¹ Fol 8 wara

Sentenza

1. Ir-rikorrenti qed titlob mingħand l-intimat il-ħlas tas-somma ta' tleltax il-elf, mija, tlieta u tmenin ewro (€ 13,183) rappreżentanti valur ta' ġojjelli li kienu inġhatawlu sabiex jinbiegħu, liema ġojjelli la qatt ma' tħallsu mill-intimat u lanqas ma' ġew ritornati lir-rikorrenti minkejja li ġie interpellat sabiex jagħmel dan diversi drabi. Ir-rikorrenti tgħid ukoll illi l-intimat kien ħareġ ċekk għal dan l-ammont iżda ċ-ċekk ma' setax jissarraff. Inoltre ir-rikorrenti qed titlob l-ispejjeż inkluż dawk tal-mandat kawtelatorju ppreżentat mar-rikors u l-imgħax sad-data tal-ħlas effettiv.
2. L-intimat ġie notifikat bir-rikors u bl-atti relattivi fid-9 ta' Marzu 2020².
3. L-intimat baqa' ma' daħħal l-ebda risposta fit-terminu prefiss lilu mill-Qorti permezz tal-Ordni tagħha tat-2 ta' Marzu 2020.
4. Fis-seduta tas-26 ta' Ottubru 2020 l-intimat ma' deherx u għalhekk ir-rikorrenti ippreżentat kapitolu għas-subizzjoni tiegħu liema kapitolu ġie approvat mill-Qorti. Fil-kapitolu, ir-rikorrenti talbet lill-intimat *'jipprova bil-ġurament li huwa debitur tar-rikorrenti fis-somma u għar-raġunijiet indikati fir-rikors'*. Il-kawża imbagħad tħalliet għas-subizzjoni tal-intimat għad-9 ta' Novembru 2020.
5. L-intimat għal darb' oħra naqas milli jidher fis-seduta tad-9 ta' Novembru 2020 u dan sabiex iwieġeb għad-domanda tar-rikorrenti.

Il-ligi u l-kazistika kif applikabbli għal din il-kawża

6. L-Artikolu 171(2) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jitratta t-*"tmexxija fil-Qrati Inferjuri"* jipprovdi testwalment kif ġej:

'Il-kawża għandha titmexxa sommarjament skont l-artikolu 215.'

7. L-Artikolu 215 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta imbagħad jipprovdi b'riferenza għall-Qrati Inferjuri illi:

'Il-qrati msemmin fl-artikolu 213 għandhom imexxu sommarjament bl-akbar heffa li tkun kompatibbli mal-amministrazzjoni tajba tal-gustizzja, u għandhom iħarsu id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Titolu, sa fejn dawn id-dispożizzjonijiet jistgħu joqogħdu mal-mod li bih għandu jitmexxa fil-qrati hawn fuq imsemmija bħal ma jingħad hawn fuq.'

² Fol 8 wara

8. L-Artikolu 702(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jiddisponi kif ġej:

'Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta) u fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fil-kompetenza tagħha inferjuri, it-talba mill-attur għas-subizzjoni tal-konvenut issir fl-avviż imsemmi fl-artikolu 171.'

9. L-Artikolu 699 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta però jipprovdi ukoll illi:

'699.(1) Fil-qorti kollha ta' kompetenza ċivili, il-kapitoli jsiru bil-miktub. Il-kapitoli għandhom jiġu approvati mill-qorti.

(2) Il-kapitoli għandhom jiġu pprezentati lill-qorti waqt is-smiġħ tal-kawża għalbiex jiġu approvati'

10. L-Artikolu 713 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid illi:

'Il-prova bil-mezz tas-subizzjoni tista' f'kull każ issir sew qabel kemm wara li jingiebu provi oħra, sew fil-qorti tal-ewwel grad kemm fil-qorti fi grad ta' appell.'

11. It-talba għas-subizzjoni tal-intimat saret mir-rikorrenti fis-seduta tas-26 ta' Ottubru 2020.

12. Issa skond l-Artikolu 702(3)(b) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta *inter alia*, jekk il-parti, msejja għas-subizzjoni, ma tidhirx fil-jum mogħti għas-smiġħ tal-kawża u l-pretenzjoni miġjuba quddiem il-Qorti tkun ta' aktar minn ħames mija u tnejn u tmenin euro u erbgha u tletin ċenteżmu (€ 582.34), kif inhu l-każ f'din il-kawża:

'il-Qorti għandha tħalli l-kawża għal darb'oħra li ma jkunx aktar tard minn ħmistax-il jum mid-data tas-seduta ... u l-kapitoli kif ikunu ġew imniżżlin mill-qorti jitqiesu mistqarra kemm-il darba l-parti li tagħha tintalab is-subizzjoni, mingħajr ma tingieb raġuni tajba għal dak in-nuqqas, terġa' tonqos li tidher fil-jum li għalih il-qorti tkun halliet il-kawża kif intqal.'

13. Kif ingħad iżjed 'l fuq, wara li ġie pprezentat il-kapitolu għas-subizzjoni tal-intimat fis-seduta tas-26 ta' Ottubru 2020, din il-Qorti ħalliet il-kawża għas-seduta tad-9 ta' Novembru 2020 sabiex l-intimat iwieġeb għad-domanda tar- rikorrenti.

14. Meta fis-seduta tad-9 ta' Novembru 2020 l-intimat naqas għal darb' oħra milli jidher sabiex iwieġeb għad-domanda tar-rikorrenti huwa effettivament ammetta illi huwa debitur tar-rikorrenti fis-somma u għar-raġunijiet indikati fir-rikors.

15. Fil-kawża **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Qorti tal-Appell Ċivili, 181/97/01JSP deċiża fit-28 ta' April 1998) il-Qorti tal-Appell qalet illi

“din ic-ċirkustanza hi ħafna rilevanti għaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova positività li l-ammont reklamat mill-attur kien dovut lilu għal raġunijiet minnu pretiżi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non-kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.”

16. Pero kif ingħad mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) fis-sentenza **Noel Sultana v. Tony Xerri** (App. Nru. 7/2009/1 PS – 07.07.2010):

“... huwa dejjem ta' rilevanza li jigi denotat f'kazijiet ta' din ix-xorta illi l-apprezzament tal-pertinenza u ta' l-inflwenza tal-kapitolu tikkostitwixxi valutazzjoni ta' natura diskrezzjonali rizervata lill-gudikant fil-mertu... għalkemm in-nuqqas ta' twegiba għal kapitolu tagħmel prova positività jew argoment indizzjarju ta' prova, il-valur ta' din l-istess prova seta' dejjem jigi mwarrab jekk, fuq l-apprezzament prudenzjali, jinstab li l-oggett tat-talba mhux sufficjentement suffragat minn elementi oħra ta' prova akkwiziti mill-process”.

17. Il-Qorti tal-Appell (Superjuri) qalet ukoll fis-sentenza **James Trapani v. Vincent Cilia** (28.04.2000) illi:

“għalkemm il-kapitolu jitqiesu konfessati pero dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova oħra li sa dak l-istadju setgħet kienet diga prodotta quddiem il-Qorti”.

18. Il-Qorti rat li fis-seduta tas-26 ta' Ottubru 2020, ir-rikorrenti dehret personalment biex tikkonferma bil-gurament illi l-ammont mitlub minnha fil-kawża għadu dovut lilha sal-gurnata tal-lum. Din il-prova flimkien mal-konfessjoni prezunta fuq imsemmija hija biżżejjed għall-Qorti sabiex tqis li t-talba tar-rikorrenti hija ben fondata u jistħoqqilha tigi akkolta.

Deċiżjoni

19. **Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti tiddisponi minn din il-kawża billi tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti b'dan li:**

1. **Tiddikjara li l-intimat huwa debituri tar- rikorrenti fis-somma ta' tlettax il-elf, mija, tlieta u tmenin ewro (€ 13,183) rappreżentanti valur ta' ġojjelli li kienu ġew ikkonsenjati lilu u li baqgħu ma' thallsux**
2. **Tikkundanna lill-intimat jhallas lir-rikorrenti dan l-ammont flimkien mal-imghax legali fuq tali ammont dekoribbli mid-9 ta' Marzu 2020 sad-data tal-effettiv pagament.**
3. **Fir-rigward tal-ispejjeż kif mitluba dawn għandhom jkunu a karigu tal-intimat.**

V.G. Axiak
Maġistrat

M. Azzopardi
Dep. Registratur